

En liten knuff kan underlätta energismart livsstil

Just nu finns ett stort fokus från samhället att energianvändningen i våra byggnader ska minska, vilket känns bra. Det som driver på är bland annat Parisavtalet som innebär att vi inte ska höja jordens medeltemperatur med mer än 2 grader till sekelskiftet och att vi ska sträva mot 1,5 grader. Skärpta energikrav och fler klimatzoner införs i Boverkets byggregler från och med i år och utbildningsinsatser har påbörjats för att öka kompetensen hos de som beställer, projekterar och bygger lågenergihus. Det är dock en utmaning att få till de beteendeförändringar som behövs för att nå klimatmålen. Våra livspussel är tidspressade och ska vi bli mer energismarta måste det vara enkelt. Det ska vara lätt att göra rätt för alla, men särskilt viktigt är det för de fastighetsägare som är lekmän och sitter i styrelser för bostadsrättsföreningar eller äger ett småhus. Utredning pågår om hur styrmedel ska utformas och en förhoppning är att de som införs bidrar till nya sätt att kommunicera och visar på nya möjligheter.

”Nudging” är en intressant metod i sammanhanget som skulle kunna vara ett bra komplement till informativa och finansiella styrmedel. Ordet kommer från engelskans ”knuff” och metoden innebär att vi med små välvilliga puffar från samhälle och företag ges möjlighet att enklare göra klimatsmarta val. Forskning som ligger till grund för metoden visar att den fungerar och att fler åtgärder genomförs. Ett exempel från Storbritanniens ”Behavioral Insight Team”, BIT, är att försäljning av tilläggsisolering i vindar ökar väsentligt om den kombineras med vindsröjning. Idén kom från deras undersökning om varför så få brittiska hushåll valde att tilläggsisolera vinden på sina hus. Den visade att det främsta hindret var allt skräp som människor förvarar på vinden. Genom att erbjuda hjälp med att rensa och städa deras vindar samtidigt som de tilläggsisolerade ökade antalet hushåll som valde att göra detta femfaldigt. Ett annat exempel är en studie över hur val görs om energiföretag använder blanketter med förvalda alternativ för grön el. Den visade att de flesta hellre använder ett standardalternativ än att aktivt välja ett annat alternativ. Orsak är bland annat att vi slipper fatta tidskrävande och ibland svåra beslut, som vi ställs inför om vi ska välja själva.

En väldigt bra affärsidé för svenska företag som säljer isolering, städtjänster och el är att erbjuda nämnda tjänster i Sverige. Det finns ett stort underlag med många vindar som behöver tilläggsisoleras och troligtvis är många fyllda till bredden med diverse saker här i Svedala på samma sätt som i England. Det ligger även nära till hands att i samband med

vindsåtgärder se över taket och är det söderläge på fastigheten så kan solenergi vara en god affär.

De förkryssade blanketterna tror jag på – de är en favorit. De skulle med fördel kunna användas vid beställning av till exempel fönster där U-värde 0,8 och krav på drevning är förkryssade, eller förkryss av LED-armaturer med belysningsstyrning när belysningsanläggningar ska bytas ut. För ventilation förkryssas SFP 1,5.

Sen finns ju behov av fler valmöjligheter/knuffar för de som inte gillar blanketter och såklart för nya affärsmodeller. Utvecklingsmöjligheter finns. Kanske kommer just du på den där lysande idén som skapar nya affärer eller styrmedel och samtidigt bidrar till jordens balans och en ljus framtid för våra avkommor och deras telningar.

Margot Bratt,
vice ordförande
i Energirådgivarna

Fakta/Nudging

Nudging etablerades i samhällsdebatten när boken ”Nudge: Improving Decisions about Health, Wealth, and Happiness” gavs ut 2008. Den handlar om att påverka människors beteende utan lagstiftning eller ekonomiska incitament. Många länder ligger långt före Sverige när det gäller beteendevetenskapens påverkan för hållbara val. Den brittiska nudge-enheten Behavioral Insight Team publicerade förra året en rapport där de uppskattats ha genererat besparingar på flera hundra miljoner pund de senaste tre åren, bland annat genom att minska bedrägerier och se till att skatteskulder betalas in i tid. Men de har också anlåtits för att få människor att spara energi i hemmet och leva mer hälsosamt.

I Sverige är nudging som metod på gång. Allt fler kommuner, företag och organisationer vill arbeta med den för att få ett ökat resultat i sitt hållbarhetsarbete. Nudging Sweden grundades för 1,5 år sedan.